

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2013-02-15
meddelad i
Vänersborg

Mål nr M 4505-12

KLAGANDE

Ericsson AB
164 80 Stockholm

Ombud: Advokaterna **MT** och **CBL**
Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB
Box 2235
403 14 Göteborg

MOTPARTER

1. Länsstyrelsen i Hallands län
301 86 Halmstad

2. Teif Kungsbacka 2 AB
c/o Tamar Capital AB
Norrländsgatan 18, 3 tr.
111 43 Stockholm

Ombud: Advokaten **HN**
Gärde Wesslau Advokatbyrå
Kungstorget 2
411 17 Göteborg

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Hallands län beslut den 13 november 2012, i ärende nr 579-7131-12, se bilaga 1

SAKEN

Ansökan om tvångsvis tillträde enligt 28 kap 5 § miljöbalken

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 220418

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänersborg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se	0521-27 02 30	måndag – fredag 09:00-16:00

BAKGRUND

Ericsson AB (Ericsson) inkom den 15 oktober 2012 med en ansökan till länsstyrelsen om tvångsvis tillträde till fastigheten Varla 6:15 (nedan fastigheten) enligt 28 kap. 5 § miljöbalken för utredande av omfattning av saneringsbehov och riskbedömning. I ansökan lämnades en teknisk promemoria samt förslag till provtagningsplan och tidsperiod.

Av ansökan framgår bland annat. Bofa Kabel AB (sedermera Ericsson Cables AB) bedrev under åren 1972-1992 tillverkning av elektrisk kabel med koppar som ledarmaterial och termoplast som isolering på fastigheten. Som termoplast användes framförallt mjukgjord PVC, som framställdes genom blandning av främst PVC-harts och mjukgörare. Hantering av petroleumprodukter och kemikalier har skett på fastigheten från 1972 fram till i dag.

På uppdrag av den nuvarande ägaren till fastigheten, Teif Kungsbacka 2 AB (nedan TEIF), har miljötekniska utredningar av grundvatten, jord och byggnadsmaterial utförts under åren 2010 och 2011. Enligt rapporten finns på fastigheten föroreningar av två slag; föroreningar från den historiska kabeltillverkningen på fastigheten samt oljeförorening i anslutning till markförlagda cisterner på fastigheten. Därutöver har på uppdrag av TEIF en riskbedömning, främst baserad på generella riktvärden, utförts av Structor Miljö Göteborg AB för att bedöma de uppmätta halterna. Kompletterande provtagning av ledningsgrav/dike i anslutning till före detta uppsamlingsstank har även utförts under år 2012 på uppdrag av TEIF.

Länsstyrelsen beslutade den 13 november 2012 att avslå bolagets ansökan om tvångsvis tillträde till fastigheten.

YRKANDEN M.M.

Ericsson har yrkat att mark- och miljödomstolen, med ändring av länsstyrelsens beslut, beviljar Ericsson tvångsvis tillträde till fastigheten enligt 28 kap. 5 § miljöbalken för utförande av undersökningar i enlighet med bilagd förslag till provtagningsplan, samt bilagd teknisk promemoria, under

i) en första tidsperiod om 14 arbetsdagar; samt
ii) en andra tidsperiod om 2 arbetsdagar, vid vilken flödesregimen, det vill säga hög- eller lågvatten, på fastigheten är den motsatta i förhållande till tidsperioden i punkten (i). Om det är högvatten under tillträdesperioden i punkten (i) önskar bolaget således att tillträdesperioden under denna punkt (ii) förläggs vid en tidpunkt då det råder lågvatten.

Ericsson har möjlighet att påbörja undersökningar enligt punkten i) ovan 4 veckor efter det att tillträde till fastigheten har beviljats.

Ericsson har anfört bl.a. följande. Ericsson har anlitat Golder Associates AB (nedan Golder) för att översiktligt granska innehållet i en Miljöteknisk undersökning av den 13 september 2011. Golders uppfattning är att Structors riskbedömning inte är rättvisande. För att kunna göra en mer balanserad och platsspecifik bedömning av omfattningen av nödvändiga åtgärder – och Ericssons eventuella ansvar för dessa – anser Golder att kompletterande utredningar, med utgångspunkt i Naturvårdsverkets vägledning rapport 5977, krävs. Med anledning härav har Golder upprättat förslag till provtagningsplan. Provtagningsplanen innehåller även utförande av geoteknisk utredning med syfte att bidra med sådan nödvändig information som krävs inför genomförandet av en sanering, då sådan utredning saknas såvitt bolaget kan bedöma. I skriftväxling med miljöförvaltningen i Kungälv har Ericsson anmält sin avsikt att genomföra egna undersökningar på fastigheten samt påtalat att Ericsson utgår från att Kungälv kommun tillser att något saneringsarbete på fastigheten inte påbörjas, då detta skulle omintetgöra Ericssons möjligheter att erhålla tillförlitlig information. Mot denna bakgrund har Ericssons av TEIF begärt tillträde till fastigheten för att utföra egna undersökningar av aktuella föroreningar på fastigheten. TEIF har emellertid vägrat bolaget sådant tillträde.

Förutsättningarna för att länsstyrelsen ska kunna besluta om tillträde enligt 28 kap. 5 § miljöbalken föreligger, då det finns en konstaterad förorening för vilken Ericsson har visst ansvar. Det finns behov av ytterligare utredningar på fastigheten, främst till säkerställande av en riktig fördelning av ansvaret för saneringskostnaderna då grunden för saneringsansvar enligt 2 kap. respektive 10 kap. miljöbalken skiljer sig åt, men även ur ett miljöskyddsperspektiv. Ytterligare

utredning bör även ligga i såväl det allmännas som i TEIF:s intresse då Golders undersökning kommer att bidra till att behovet av sanering, och ansvaret härför, kan bedömas på ett mer komplett och utförligt underlag. Golders utredning kommer inte att innebära överlapp av redan gjorda utredningar och TEIF:s eventuella olägenhet av sådana utredningar kommer därtill att vara begränsad. Till följd av NJA 2012 s. 125 kan TEIF i samband med att saneringsåtgärder påbörjas komma att anses vara verksamhetsutövare och därmed ha möjlighet att regressvis framställa krav gentemot Ericsson för del av saneringskostnaderna. Det är därmed inte osannolikt att TEIF såsom fastighetsägare förordar sanering i form av värdehöjande åtgärder, vilka är mer långtgående än vad bolaget enligt 10 kap. miljöbalken är skyldigt att genomföra. Då samtliga utförda utredningar har genomförts på uppdrag av TEIF saknar Ericsson i aktuellt fall möjlighet att kontrollera att de av TEIF föreslagna åtgärderna står i proportion till det faktiska behovet av sanering utifrån 10 kap. miljöbalken. En fastighetsägare är visserligen skyldig att utge ersättning till den som bekostar saneringsåtgärder om åtgärderna är värdehöjande. Bevisbördan för att saneringsåtgärderna varit värdehöjande ligger dock på den ansvarige verksamhetsutövaren. För det fall en före detta verksamhetsutövare vägras möjlighet att innan saneringsarbeten påbörjas undersöka behovet av sanering försvåras möjligheterna, på ett irreparabelt sätt, för den före detta verksamhetsutövaren att visa på en sådan värdehöjning. Det förefaller orimligt att lagstiftaren inte skulle avsett ge tidigare verksamhetsutövare möjlighet till tvångsvis tillträde i situationer som den nu aktuella. Ericsson åberopar även Mark- och miljööverdomstolens dom den 19 december 2012 i mål M 7995-11 avseende ansvarsfördelning för markföreningar. Av denna dom kan konstateras att det för en regressvarande är av största vikt att få tillträde till en fastighet för att göra de undersökningar denne finner nödvändiga för att i en senare prövning kunna visa omfattningen av sitt eventuella ansvar. För att Ericsson i en framtida regresstalan ska kunna visa i vilken utsträckning och omfattning som sanering till följd av Ericssons verksamhet på fastigheten varit påkallad och på så vis kunna uppnå en rättvis fördelning av saneringskostnaderna, krävs att Ericsson får tillträde till fastigheten för att göra kompletterande undersökningar. Även senast nämnda avgörande talar således för att tillträde till fastigheten bör ges. Sammantaget finns alltså såväl de rättsliga förutsättningarna för att bevilja ansökan som starka skäl härför.

DOMSKÄL

I 28 kap. 5 § miljöbalken stadgas att länsstyrelsen får besluta om tillträde under viss tid till en fastighet, en byggnad eller en anläggning, om någon annan än den som äger eller innehar den är skyldig enligt 10 kap. att där vidta en åtgärd för att avhjälpa en miljöskada.

Bestämmelsen i 28 kap. 5 § miljöbalken är formulerad på sådant sätt att den ger den beslutande myndigheten möjlighet, men inte skyldighet att besluta om sådant tillträde. Frågan är då när bestämmelsen är tänkt att aktualiseras.

Miljöbalken är i första hand en offentligrättslig reglering vars syfte är att främja en hållbar utveckling och där hänsynstagandet till miljön och människors hälsa ska stå i fokus vid tillämpande av balken. Detta innebär att en tolkning av enskilda bestämmelser i balken bör göras mot detta syfte.

TEIF har gett in en gedigen och mycket omfattande utredning som väl kan ligga till grund för bedömningen av vilka efterbehandlingsåtgärder som i det här fallet behöver vidtas. Det finns därför inte något miljömässigt skäl för att ytterligare utredning ska behöva inhämtas beträffande detta.

Ericsson har i sin ansökan om tvångsvis tillträde till fastighet uteslutande anfört civilrättsliga skäl som grund för att ansökan ska beviljas. Någon argumentation har alltså inte förts kring det miljömässiga behovet av ett sådant tillträde. Att medge tvångsvis tillträde till fastighet utan att miljömässiga skäl talar för det torde falla utanför syftet med bestämmelsen i 28 kap. 5 § miljöbalken. Överklagandet kan därför inte bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)
Överklagande senast den 8 mars 2013.

Susanne Mörkås

Joen Morales

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Susanne Mörkås, ordförande, och tekniska rådet Joen Morales. Föredragande har varit beredningsjuristen Maria Aldegren.

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

BESLUT

1 (2)

2012-11-13

579-7131-12

Mannheimer Swartling
Advokatbyrå AB
MT

Box 2235
403 14 Göteborg

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
R2

INKOM: 2012-12-18
MÅLNR: M 4505-12
AKTBIL:

Beslut angående ansökan om tvångsvis tillträde enligt 28 kap. 5 § miljöbalken till fastigheten Varla 6:15, Kungsbacka kommun

Beslut

Länsstyrelsen avslår Ericsson AB, org. nr. 556056-6258, ansökan om tvångsvis tillträde till fastigheten Varla 6:15, Kungsbacka kommun.

Hur beslutet får överklagas

Länsstyrelsens beslut kan överklagas skriftligt till Mark- och miljödomstolen, Vänersborgs tingsrätt. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen i Hallands län, som måste ha fått skrivelsen inom tre veckor från den dag då Ni fick del av beslutet. I annat fall kan överklagandet inte tas upp till prövning.

Av överklagandet ska framgå vilket beslut som överklagas och den ändring i beslutet som Ni begär. Ni bör också tala om varför beslutet ska ändras. Finns handlingar eller annat till stöd för överklagandet bör dessa bifogas.

Ärendet

Ericsson AB (Ericsson) har till Länsstyrelsen den 2012-10-15 lämnat en ansökan om tvångsvis tillträde till fastigheten Varla 6:15, (Fastigheten), Kungsbacka kommun, enligt 28 kap. 5 § miljöbalken för utredande av omfattning av saneringsbehov och riskbedömning. I ansökan har teknisk promemoria samt förslag till provtagningsplan och tidsperiod lämnats.

På Fastigheten finns en konstaterad förorening och Ericsson har medgivit visst ansvar för förorening i form av mjukgörare i mark runt spillvattencistern på Fastigheten. Samtliga utförda utredningar har genomförts på uppdrag av nuvarande fastighetsägare, Teif Kungsbacka 2 AB, org. nr. 556579-1109, (TEIF). Ericsson utgår ifrån att fälldata som redovisats i ansökan är korrekt men att de har behov av att göra egna kompletterande undersökningar på Fastigheten. Detta för att kunna göra en mer transparent och platsspecifik riskbedömning av eventuella föroreningars omfattning och avgränsning samt kunna skapa sig en uppfattning om Ericssons eventuella ansvar som före detta verksamhetsutövare på platsen.

Postadress
301 86 HALMSTAD

Besöksadress
Slottsgatan 2

E-post
halland@lansstyrelsen.se

Telefon
035 - 13 20 00

Kontakta i detta ärende: Anna-Karin Persson, tfn 035-13 20 38, e-post: anna-karin.persson@lansstyrelsen.se

2012-11-13

579-7131-12

Ericsson önskar tillträde till Fastigheten under två separata tidsperioder. För första provtagningsstillfället krävs uppskattningsvis fjorton arbetsdagar och för uppföljande provtagning två arbetsdagar.

Till ärendet hör även att TEIF har lämnat in en anmälan enligt 28 § förordningen (1998:889) om miljöfarlig verksamhet till Kungsbacka kommun och vill utföra efterbehandlingsåtgärder på Fastigheten snarast möjligt.

Länsstyrelsens bedömning

Ericsson har inte fått beslut riktat mot sig om att sanera Fastigheten. Nuvarande ägare till Fastigheten, TEIF, har utan föreläggande från myndighet lämnat in anmälan enligt 28 § förordningen (1998:889) om miljöfarlig verksamhet till Kungsbacka kommun och vill utföra efterbehandlingsåtgärder på Fastigheten snarast möjligt.

Länsstyrelsen anser det inte motiverat med tvångsåtgärder eftersom det idag finns en aktör som frivilligt har för avsikt att efterbehandla Fastigheten. Det torde inte vara lagstiftarens mening att Länsstyrelsen ska besluta om tvångsvis tillträde i de fall nuvarande fastighetsägare är villig att undersöka och efterbehandla en fastighet.

Länsstyrelsen anser att utförda utredningar tillsammans med undersökningar i samband med efterbehandlingsåtgärden som planeras av TEIF, i samråd med Miljö & Hälsoskydd i Kungsbacka kommun, är tillräckliga för att avgränsa föreningarna och genomföra en fullgod sanering. Ansökan ska därför avslås.

Detta beslut har fattats av miljövarddirektör Henrik Frindberg. I handläggningen har även länsjurist Ann-Louise Mårtensson deltagit samt miljöhandläggare Anna-Karin Persson varit föredragande.

Henrik Frindberg

Anna-Karin Persson

Kopia

Ericsson AB, 164 80 Stockholm
Kungsbacka kommun, 434 81 Kungsbacka
Gärde Wesslau Advokatbyrå i Göteborg AB, Kungstorget 2, 411 17 Göteborg

Postadress	Besöksadress	E-post	Telefon
301 86 HALMSTAD	Slottsgatan 2	halland@lansstyrelsen.se	035 - 13 20 00

Kontakta i detta ärende: Anna-Karin Persson, tfn 035-13 20 38, e-post: anna-karin.persson@lansstyrelsen.se

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL SOM HAR ÖVERKLAGATS TILL MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn, datum för domen samt målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet.

Till överklagandet ska bifogas lika många kopior av skrivelsen som det finns motparter i målet. Har inte klaganden bifogat tillräckligt antal kopior, framställs de kopior som behövs på klagandens bekostnad.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.